

ВПЛИВ ЗМІ У ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОГО СОЦІУМУ

ДРАЧУК А. О.

*здобувачка 3 курсу
факультету геодезії, землепорядкування та агроінженерії,
ОПП «Геодезія та землеустрій», 193 Геодезія та землепорядкування
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

ФЕДОРОВА І. В.

*старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук,
Одеський державний аграрний університет,
м. Одеса, Україна*

Засоби масової інформації мають величезний вплив на суспільство і на суспільну думку. До ЗМІ належать не тільки преса та радіо, а також інтернет, телебачення, кінематограф, реклама, мультфільми тощо.

Розкриваючи зазначену тему, ми хочемо зосередити увагу на аспекті впливу засобів масової інформації на громадську думку суспільства щодо формування знань про історію, політику, традиції України, життя громадян, формування громадянського суспільства тощо.

Розпочнемо з музики. Українська культура дуже цікава та багатогранна. Розглянемо козацьку добу. Образ козацтва часто використовується, коли мова йде про нашу країну (про шароварщину, яку просуває росія, тут не буде йтися). Візьмемо до прикладу норвезьку групу «Ylvis» та її популярну пісню «Trusker's Hitch» [1], де на 51 секунді демонструється відео з людьми, котрі в шароварах і вишиванках з кожухом в'яжуть вузол, навчаючи цього інших людей. Звісно, там народне комбо, бо одяг український, місце норвезьке, а мова румунська та англійська. Але сам факт демонстрації української культури в відео, яке переглянуло 26 млн. людей (багато з яких потім шукали оригінал з самим тьюторіалом з в'язання) вже формує інтерес до України в закордонних суспільствах.

Але є і негативна сторона. Наприклад, Sabaton, шведська хеві-метал група, творчість якої побудована на оспівуванні Першої та Другої світових війн, просуває в маси негативні наративи. В своїй пісні «Attack of the death men» [2] вони співають такий куплет: «Hindenburg against the Tsar. Move in 12 battalions large. Into a Russian counter-charge. They'll be fighting for their lives. As their enemy revives. Russians won't surrender, no. Striking fear into their foe», що буквально перекладається як: «Гінденбург проти царя. Рухайтесь дванадцятьма великими батальйонами. У російський зустрічний заряд. Вони будуть боротися за своє життя. Як їх ворог відроджується. Росіяни не здадуться, ні. Навіюють страх на свого ворога». Тобто ця група напроям говорить, що в Другій світовій війні брали участь тільки росіяни, захищаючи «свої» території. Про інші народи в цій пісні навіть не згадується. Також від російського співака Radio Tarok на цю пісню є кавер, де він співає ці рядки так: «Мёртвые поля, Гинденбург против царя. И атака мертвецов ввергла в панику врагов. Кашлял кровью, сплюнув с губ, каждый знал, что уже труп. Маршируя на врага, в штыки шли русские войска» [3]. Тут ситуація ще гірше, тому що якщо шведську мову колишні країни СРСР не розуміють, то російську – так. Це дуже погано впливає насамперед на самих українців, до прикладу коментар українця під одним з відео цього співака [4], де на лице результат промивання мізків російською пропагандою (результат подано на рисунку 1).

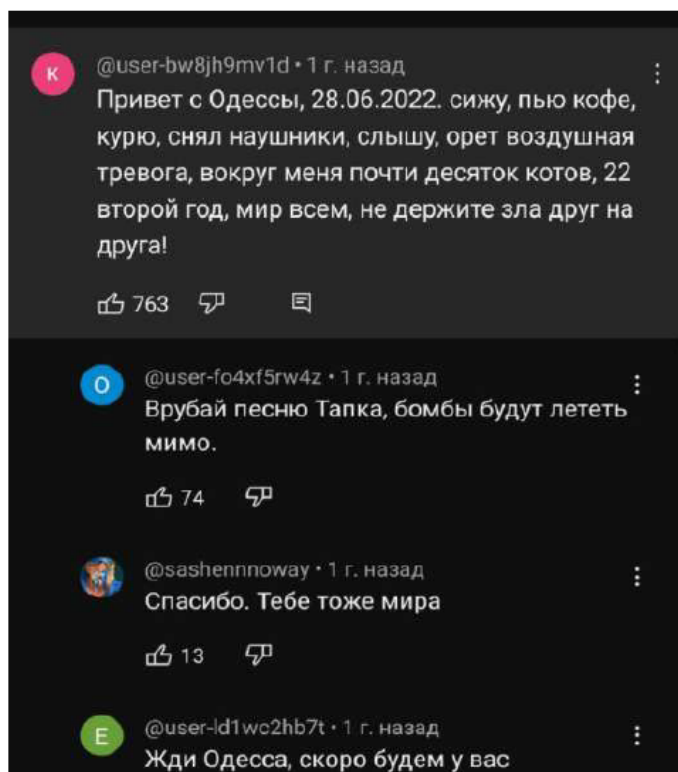

Рис. 1. Вплив російського контенту на українців

Також від Sabaton є інша пісня «Panzerkampf» (на яку в Radio Tarok також є кавер [4]), де відкрито співається про те, як «руські сини» заплатили велику ціну за те, щоб повернути хід війни, а потім все шліфується прекрасною фразою про те, що: «Матушка Русь, мы гордимся тобой! Братских народов союз вековой!». Тобто мало того, що тільки росіяни воювали, так вони ще й намагаються грати на тому, що ми «братські народи».

Якщо говорити про телебачення, то ще до початку війни в 2014 році на наших телеканалах крутили такі серіали, як: «Не родись вродливою», «Букіни», «Татові доньки», «Кадети», «Вороніни», «Моя чудова няня» тощо. Де було відверте висміювання України як держави, так і української національності.

У серіалі «Татові доньки» була така персонажка, як Тамара, яка приїхала з Харкова. В одній із серій вона приходить до Васнецова (головний герой, батько доньок) і говорить, що її знайшла міграційна служба і щоб той одружився з нею, бо вона нелегальна мігрантка, мрією якої завжди було вийти заміж та мати російське громадянство. Тобто тут українців висміюють, бо вони наче всі мріють мати громадянство росії, а також живуть в селах без доріг, їздять на підводі, мають поганий характер, галасливі, невічливі, постійно запізнюються, є алкоголіками та диваками. Саме такою була показана в серіалі Тамара, а також її родина, яка потім приїхала на «весілля».

Якщо говорити про «Мою чудову няню», то Віка (головна героїня) також приїхала з України, а саме з Маріуполя, де жила в квартирі з тарганами. Якщо в оригінальному американському серіалі «The Nanny» няня була єврейкою і це намагалися обіграти, не принижуючи нікого, бо сама акторка була єврейкою і репрезентувала свою націю, то в російській адаптації все перекрутили, як їм потрібно, і не приховували негативу та гидливості до українців. Наприклад, в одній із серій з Віки намагалися зробити еліту московського суспільства, тренуючи з нею букву «г», наче в українському алфавіті існує тільки глуха «г», відлучували її від реготу та звичок, які начебто характеризували українців, звісно, в негативному сенсі. Також в цьому серіалі постійно згадувалося, що героїня з Маріуполя, але подавалося це так, наче Маріуполь – якесь місто в росії. Так само згадувалися Одеса та Харків. Саме таке потворство поєднувало Україну з росією, бо прочитавши

коментарі під розбором цього серіалу [5], можна знайти купу людей, котрі дивлячись його в дитинстві думали, що Маріуполь – це якесь місто росії саме через цей серіал.

Серіал «Кадети» теж є пропагандою, адже саме в ньому показувалося, як круто служити за контрактом в російській армії. Родзинкою цього серіалу було те, що там служили всі національності, які проживали тоді на території росії, але, звісно, всі представники інших народів були обіграні в зневажливій та недолугій формі. Сюжет серіалу формулював думку у глядачів про те, як же круто бути об'єднаними в одну дружню армію (натякаючи на об'єднання країн, і в першу чергу України з росією). Найцікавішим є те, що серіал проіснував 10 років і завершився в 2014, саме тоді, коли росія вторглася на територію України. Тобто зі своєю задачею серіал справився, налаштувавши величезну кількість українців проти України та нав'язавши їм «любов» до всього російського.

Герой «Кадетів» прапорщик Шматко народився в Донецьку, а потім переїхав з батьками до Одеси. Саме про нього випустили спін-офф на 10+ серій, де той повертається з росії в Одесу, після прибуття хвалить місто за зображення Леніна на вокзалі, свариться з якимось чоловіком, підмітивши, що той або з Харкова, або з Херсону, бо надто сварливий і непривітний, а потім намагається купити в магазині продукти за рублі. Також проблемою даного серіалу (та й багатьох інших) є піар російських письменників, наче в нас немає своїх чудових, таких як Ліна Костенко, Василь Стус, Іван Франко, Григорій Квітка-Основ'яненко та інші.

Таких пропагандистських серіалів було багато і всі вони показувалися українцям вдень і вночі. І всі це активно сприймали.

Отже, ми проілюстрували лише фрагменти впливу ЗМІ на суспільство. Тому це ще один напрямок російської пропаганди в українському медіапросторі. Саме таким чином росії вдалося так сильно втрутитися в українську культуру та потягти країну за собою на дно. Але, на щастя, з початку повномасштабного вторгнення свідомих українців стало набагато більше. Люди почали фільтрувати інформацію та відкидати все російське.

Перелік використаних джерел:

1. Ylvis. Trucker's Hitch [Official music video HD]. TV Nordge: веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TUHgGK-tImY>. (дата звернення: 30.10.2023).
2. SABATON. The Attack Of Dead Men (Official Music Video). Sabaton: веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LRNuWYvRtac>. (дата звернення: 30.10.2023).
3. Sabaton. Атака Мертвецов / The Attack of the Dead Men (Cover на русском | RADIO ТАРОК). Radio Тарок: веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=hRow6G5wQIw>. (дата звернення: 30.10.2023).
4. Sabaton. Panzerkampf (Cover by Radio Тарок | на русском). Radio Тарок: веб-сайт. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hSK_f1L0-xE. (дата звернення: 30.10.2023).
5. ЧОМУ МИ ЦЕ ДИВИЛИСЬ: НЯНЯ ВІКА, СОЛДАТИ, КАДЕТИ? Загін кіноманів: веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=a3byRagAGO8&t=610s>. (дата звернення: 30.10.2023).